

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 496-1931)

Originalt emne

Arbejderforhold

Arbejderforhold/Arbejdsløshedsunderstøttelse

Foreninger

Foreninger/Fagforeninger

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Administration og Bevillinger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 9. november 1931](#)
- 2) [Byrådsmødet den 3. december 1931](#)
- 3) [Byrådsmødet den 7. januar 1932](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 9. november 1931 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 496-1931)

Indstilling fra det nedsatte Udvalg angaaende Gennemførelse af Lov af 19. Oktober 1931 om ekstraordinær Understøttelse til Arbejdsløse, (Krisehjælp).

Følgende Indstilling forelaa:

"Paa Møder den 6. og 7. ds. er det af Byraadet nedsatte Udvalg og Hjælpekassens Forretningsudvalg enedes om følgende Indstilling til Byraadets Godkendelse:

Regler for Kontrol. Udbetaling m, v. i Henhold til Lov Nr. 247 af 19/10 1931 om Krisehjælp og dertil hørende Cirkulære af 31/10 1931.

I. Al Udbetaling foregaar paa Hjælpekassens Kontor, forsaavidt ikke andet vedtages af Byraadet.

II. Kontrollen af Medlemmer af Arbejdsløshedskasser foretages, forsaavidt Kassen har betryggende Kontrolsted (Arbejdsændene, Elektrikerne, Handels- og Kontormedhjælperne. Malerne, Kv. Arbejderforbund, Smede- & Maskinarbejderne, Snedkerne, Tømmerne og Murerne) af disse, i alle andre Tilfælde af det kommunale Arbejdsanvisningskontor. -

Kontrollen skal foregaa efter de for vedkommende Kasse gældende Regler og Bestemmelser.

III. Al Kontrol af Ikke-Medlemmer foregaar paa det kommunale Arbejdsanvisningskontor.

IV. Arbejdsløshedskasserne og Arbejdsanvisningskontoret skal hver Mandag inden Kl. 10 paa Hjælpekassens Kontor aflevere det for Udbetalingen foreskrevne Materiale.

V. Alle Skemaer og Kort udleveres paa Kontrolstederne.

VI. For ugifte Medlemmer af Arbejdsløshedskasser under 21 Aar fastsættes Understøttelsen under Hensyn til de særlige Forhold her i Byen til af hans vedtægtsmæssige Understøttelse, dog ikke under 1,75 Kr. pr. Dag.

VII. For Ikke-Medlemmer af Arbejdsløshedskasser ydes til gifte og ugifte over 21 Aar 2 Kr. pr. Dag, og ugifte under 21 Aar 1 Kr. pr. Dag.

VIII. Der udbetales Hjælp til Arbejdsløshedskontingent med 3/4 for det Tidsrum, vedkommende oppebærer Krisehjælp.

IX. De, som efter Lov om midlertidig Hjælp til Arbejdsløse oppebærer en Understøttelse, der ligger højere end den almindelige 14 Dages Hjælp, udlignes efter Hjælpekassebestyrelsens Skøn i hvert enkelt Tilfælde."

Byraadsmedlem Holst-Knudsen tiltræder Indstillingen paa Betingelse af, at Huslejhjælpen ikke som af Hjælpekassen vedtaget fra' 1. Novbr. d. A. forhøjes fra 3/4 til fuld Husleje indtil 480 Kr. aarlig.

Borgmesteren aabnede Mødet og meddelte, at det Udvalg, som blev nedsat i forrige

Byrådsmøde, havde holdt Møde med Hjælpekassens Forretningsudvalg og drøftet Lovforslaget om Krisehjælp. Der blev derefter nedsat et Underudvalg, som skulde arbejde videre for at faa et Forslag frem, og dette Forslag forelaa nu for Byraadet.

H. P. Christensen forelagde og gennemgik Udvalgets Indstilling. Man var enedes om, at Kontrollen og Udbetalingen skal foregaa paa lignende Maade som ved den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, saaledes at de Fag, der har et betryggende Kontrolsted, selv overtager Kontrollen og Udbetalingen, medens det for de øvrige Fags Vedkommende sker gennem Arbejdsanvisningskontoret og Hjælpekassen. Efter dette regnede man med, at Arbejdet kunde gennemføres med det forhaandenværende Personale og den nuværende Kontorplads. Angaaende Understøttelsens Størrelse og Varighed maatte man jo følge Loven; det vanskelige Punkt havde været at blive enige om de særlige Forhold, hvor Understøttelsen kan nedsættes til 2/3 for de 18-21 aarige. Udvalget foreslog en Understøttelse af mindst 1,75 Kr. pr. Dag eller 10,50 Kr. pr. Uge i Stedet for de 8 Kr. som de nu faar gennem Hjælpekassen, idet man havde ment, at hvis man gav dem fuld Understøttelse, vilde det være vanskeligt efter de 70 Dage at komme ned paa 8 Kr. igen. Fra Landsretssagfører Holst-Knudsens Side var der taget det Forbehold, at Hjælpekassen ikke som vedtaget forhøjer Huslejahjælpen til fuld Husleje indtil 480 Kr. aarlig. Det havde været en meget forceret Historie, og der blev ganske vist nedsat et større Udvalg, fordi man ønskede at faa dem med, der havde særlig med Organisationerne at gøre; men Leonhard Hansen havde været forhindret i at give Møde i Udvalget, og Vald. Pedersen havde ganske vist været med til Møderne og godkendt Overenskomsten, men kunde ikke deltage i Byrådsmødet. Nu havde det vist sig, at Flertallet i Gruppen ikke kunde tiltræde Forslagets Punkt 6, men mener, at de unge skal have fuld Krisehjælp, idet Kommunen kun skal betale al Afgiften hertil. Det var ogsaa hævdet fra forskellige Organisationer, som havde mange unge Mennesker i deres Rækker, at de maatte klare sig selv, og derfor fandt man det urigtigt at beskære den Understøttelse, som Loven hjemlede dem. Taleren var noget betænkelig derved, da der let kunde komme Vanskeligheder efter de 70 Dages Forløb, og det vilde let medføre en større Udgift for Kommunen. Men naar Gruppen saa anderledes paa dette Forhold, vilde Taleren gaa med dertil og anbefale at tiltræde Indstillingen med denne Ændring i Punkt 6.

Holst-Knudsen havde ikke ventet, at Byraadet vilde forkaste den Ordning, som var truffet ved Overenskomst mellem det udvidede Budgetudvalg og Hjælpekassen. Den foreslaaede Ændring af Punkt 6 var meget uheldig, og der maatte sikkert kunne findes en bedre Form.

De af Udvalget opstillede Regler tog et fornuftigt Hensyn til alle Sider. Hovedpunktet var egentlig ikke selve Understøttelsen, men Spørgsmaalet om Suppleringshjælpen gennem Hjælpekassen. Angaaende Punkt 6, saa var dette Forslag fremsat af Hr. Vald. Pedersen, og det blev meget indgaaende drøftet. At man pludselig skulde yde fuld Understøttelse til unge Mennesker under 21 Aar, hvilket f. Eks. for en Tømrer kan beløbe sig til 21 Kr. ugentlig i Stedet for som hidtil 8 Kr., fandt hele Udvalget var umuligt, og Hjælpekassens Repræsentanter varfuldstændig enige med Udvalget i, at det vilde være en stor Fare, naar deigen skulde ned paa 8 Kr. Maaske kunde Bestemmelsen formuleres noget anderledes end i Udvalgets Indstilling, men Loven forudsatte dog udtrykkelig, at der træffes en særlig Ordning for unge, ugifte Mennesker. En Del af disse var maaskefra velstaaende Hjemog fikfrit Ophold hjemme, og saadanne burdedog idetmindste undtages. Dette kunde man opnaa ved at sætte Minimumshjælpen til 1,75 Kr. pr. Dag, og hvis der saa var unge Mennesker der udelukkende skulde forsørge sig selv, havde de Adgang til at faa Understøttelsen forhøjet gennem Hjælpekassen Et saadant Forslag maatte Flertalsgruppen med god Samvittighed kunne tiltræde, for man maatte huske paa, at den ny Lov er en Understøttelseslov, der giver Ret til Understøttelse selv for Folk. som ikke trænger dertil. Der havde været et Spørgsmaal fremme om Organisationer med Krisekasser, hvorvidt deres Medlemmer kunde faa Krisehjælp i 70 Dage, hvis de i Forvejen havde været paa Krisekassen. Taleren mente, Spørgsmaalet maatte besvares bekræftende, men Udvalget havde vedtaget at rette Forespørgsel til Ministeriet derom. For manges Vedkommende laa Understøttelsen i Henhold til Loven lavere end den Hjælp, de fik gennem Hjælpekassen, og det vilde allsaa betyde en Nedgang, saafremt der ikke var Adgang til Supplering. Efter Venstres Forslag paa Rigsdagen var Supplering forbudt, men den Bestemmelse blev ikke optaget i Loven, og man maatte da regne med, at Supplering vilde blive brugt i mange Tilfælde, særlig gennem Huslejhjælp. Taleren havde haabet, at man i hvert Fald her kunde blive staaende ved den hidtidige Ordning med 3/4 af Huslejen, men nu havde Hjælpekassen vedtaget at yde hele Huslejen indtil 480 Kr. aarlig. Det var en meget vidtrækkende Bestemmelse, der vilde medføre en betydelig Udgift for Kommunen, vist ca. 80000 Kr. aarlig. Her maatte Taleren tage Særstandpunkt ligesom til Punkt 6, men vilde meget henstille til Fleriallet endnu en Gang at tage Punkt 6 under Overvejelse.

Leonhard Hansen havde allerede ved sidste Byraadmøde erklæret ikke at kunne møde i Udvalget paa Grund af Bortrejse, og det var jo heller ikke saa paakrævet, naar Udvalget blev suppleret med et Par udmærkede Medlemmer af Ryaadet. Et Udvalg var jo ofte udsat

for, at Byraadet ikke kan gaa med til dets Forslag, saa det var ikke noget nyt, der var sket her. Angaaende § 6 kunde Taleren ikke se nogen Fare ved at yde fuld Understøttelse, fordi de efter 70 Dage skulde ned paa de 8 Kr. igen; det samme var sket gennem flere Aar, naar en Mand havde opbrugt sin vedtægtsmæssige Understøttelse. Man maatte tage i Betragtning, at Kommunen kun betalte en ringe Del af denne Understøttelse, og at yde det fulde Beløb betød kun 25 Øre om Ugen for Kommunen. Det var mest praktisk at lade Hjelpekassen besørge baade Kontrol og Udbetaling i Stedet for Anvisningskontoret; ved at dele det mellem begge blev Arbejdet for stort, og Anvisningskonto ret blev nødt til at antage flere Folk. Forøvrigt kunde Arbejdsløshedskasserne udmærket besørge baade Kontrol og Udbetaling, for der var Orden og Diciplin, og en saadan Ordning vilde spare en hel Del Arbejde. Angaaende de unge, saa gav Loven Ret til under særlige Forhold at foretage en Nedsættelse af Hjælpen, men det var ikke let at skelne mellem disse, og et Hjem havde jo ikke Forsørgelsespligt overfor en Mand paa 21 Aar, saa der var ikke særlig Grund til at foretage nogen Nedsækering her. Angaaende Understøttelse til de Fag, som liar oprettet Krisekasser, saa var der næppe Grund til at spørge Ministeriet, for selvfølgelig var det Lovens Mening, at Hjælpen kan ydes i 70 Dage, uanset om vedkommende tidligere har faaet Hjælp af Krisekassen. Iøvrigt ansaa Taleren det ikke for nødvendigt at vedtage nogen Overenskomst med Hjelpekassen; ifølge Loven fastsattes Reglerne at Kommunalbestyrelsen alene, og Hjelpekassen maa saa administrere Loven derefter. Loven befriede Hjelpekassen for en stor Del Udgifter, men selvfølgelig var det i mange Tilfælde nødvendigt at supplere Understøttelsen, hvilket Loven ogsaa forudsatte. Huslejhjælpens Størrelse, som Landsretssagføreren var inde paa, var denne Lov ganske uvedkommende.

J. Chr. Møller bemærkede, al man regnede for meget med, hvad det vilde koste Kommunen, men glemte, at Kommunen ogsaa er en Del af Staten, og man burde ikke udnytte Loven i større Udstrækning end nødvendigt, selv om det er Staten, der skal betale det meste. Det var beklageligt, at Forslaget ikke kunde vedtages enstemmigt, og det var i det hele taget uforstaaeligt, at man vil nedsætte et Udvalg, naar Flertallet ikke vil tage Hensyn til dets Forslag. Men det var jo snart almindeligt, at Sagerne blev afgjort udenfor Byraadet, og der krævedes endog, at Udvalgets Medlemmer skal stemme imod det Forslag, de selv har været med til at vedtage. Naar der ikke kunde opnaas Enighed, skulde Taleren ikke sige noget om Forslaget, men anbefalede at stemme imod det paa Grund af Ændringen af Punkt 6. Det var ganske forkasteligt, at Hjelpekassen skal betale hele

Huslejen indtil 480 Kr., selv om det ikke direkte angik den foreliggende Sag.

J. Perregaard mente, at der her forelaa to Synspunkter, nemlig om de, der selv betalte noget til Forsikring, skal have en Fordel, eller om alle skal have lige stor Ret, naar Forsikringen er ophørt. Der var en Del unge Mennesker indenfor Tømrerfaget, der kunde faa 21 Kr. i Hjælp, men saa forlangte man, at de skal søge Teknisk Skole for at dygtiggøre sig. Den forhøjede Huslejhjælp blev nærmest en Fordel for Grundejerne.

Chr. Nielsen kunde ikke indse, der var nogen Grund for Udvalget til at beklage sig, for at nedsætte et Udvalg var jo ikke ensbetydende med, at Byraadet overgiver hele sin Myndighed til dette. Det var underligt, hver Gang der skulde forhandles med de Konservative, for de gik altid ud paa Nedsættelser, og enhver Understøttelseslov skulde altid med Vold og Magt gøres ringere, end det var tænkt fra Lovgivernes Side. D'Hrr. kunde trænge til at komme i Lære hos Det konservative Folkepartis Formand Christmas Møller, for han havde set anderledes frisindet paa hele dette Forhold. Taleren kunde ikke indse, at det var noget saa frygteligt at yde en ung Mand indtil 21 Kr. om Ugen, men man fik Indtryk af, at det for de Konservative blot drejede sig om at faa de Arbejdsløse trykket saa dybt ned som muligt.

H. P. Christensen mente stadig, at naar de Medlemmer, der havde mest med Organisationerne at gøre, ikke kunde deltage i Udvalgets Arbejde eller i Byraadsmødet, blev det noget vanskeligt for andre. Taleren vilde med god Samvittighed stemme for Udvalgets Forslag, men bøjede sig for Gruppens Vedtagelse. Det var dog Talerens Mening, at naar Understøttelsen til de unge Mennesker blev sat op til fuld Størrelse, vilde der nok vise sig Vanskeligheder, naar de 70 Dage var gaaet, og det kunde da godt komme til at koste Kommunen mere, end man nu regnede med. Det var rigtigt, at de, som forsikrer sig, bør have en Fordel, men naar Forsikringen var ophørt, og der blev Tale om en ren Understøttelse, burde alle have samme Ret. Her satte man nogle til 20 Kr. og andre til 6 Kr., og det var dog en Forskel. Taleren havde i Udvalget foreslaaet, at de laveste skulde noget højere op, f. Eks. til et Minimum af 15 Kr., men det vandt ikke Tilslutning, hvorfor Taleren frafaldt det.

Indstillingen vedtoges med 12 Stemmer mod 7, idet Punkt 6 bortfaldt.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. december 1931 - side 15

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 496-1931)

Andragende fra forskellige

Fagforeninger om Tilladelse til at foretage Kontrol og Udbetaling af Krisehjælp.

H. P. Christensen henviste til de foreliggende Andragender. For de Fagforeninger, som har fast Kontor, kunde Hjælpekassen gaa med til at lade dem overtage Kontrollen, men ikke Udbetaling af Krisehjælpen. Taleren vilde toreslaa, at man her følger Hjælpekassens Forslag, men at man iøvrigt overlader det til Hjælpekassen at tage Bestemmelse i saadanne Sager og dermed ogsaa tage Ansvaret for Kontrol og Udbetalinger.

Leonhard Hansen sluttede sig hertil, men vilde blot henstille, at man overfor Hjælpekassen peger paa, at de Fag, som har haft Kontrol og Udbetaling af vedtægtsmæssig Understøttelse, ogsaa bør have det for Krisehjælpens Vedkommende.

Andragenderne bevilgedes overensstemmende med Hjælpekassens Indstilling, idet det overlades til denne at fastslaa Formen for Kontrollen og tage Ansvaret for denne, og saaledes, at de hidtil gældende Regler for den vedtægtsmæssige Understøttelses Udbetaling ogsaa bliver gældende for Krisehjælpen.

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1932 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 496-1931)

Skrivelse fra Hjælpekassens Bestyrelse angaaende Socialministeriets Besvarelse af Spørgsmaal "vedrørende Administration af Kriseloven.

Følgende Skrivelse forelaa:

"Vedlagt fremsendes en af Socialministeriet given Besvarelse af Spørgsmaal, som Aarhus kommunale Hjælpekassee har stillet i Anledning af det sidste udkomne Cirkulære Nr. 3 vedr. Kriseloven af 19. Oktober d. A.

1 Henhold til Oplysning paa Mødet mellem Budgetudvalget og Hjælpekassen den 16. December d. A. har Bestyrelsen enstemmigt vedtaget ikke at yde Krisehjælp til Hustruer, hvis Mænd havde en normal ugentlig Arbejdsindtægt.

Dette foranledigede en Klage fra en Ansøger til Amtet, og Amtet gav i Henhold til Cirkulære Nr. 2 Klageren Medhold, og som det vil ses af vedlagte Besvarelse fra Socialministeriet lyder Afgørelsen paa, at disse Ansøgere ikke kan nægtes Krisehjælp. Hjælpekassen har da maattet udbetale Krisehjælpen.

Samtidig meddeles, at man under den 22. ds. har standset Udbetaling af Krisehjælp til de Personer, som i Henhold til fornævnte Afgørelse og Cirkulære Nr. 3 ikke er berettiget hertil".

Borgmesteren oplyste, at der havde været en Forhandling mellem Hjælpekassen og Budgetudvalget angaaende Administrationen af Kriseloven, og man enedes om at indsende forskellige Tvivlsspørgsmaal til Ministeriets Afgørelse, og samtidig rejste et Udvalg af Hjælpekassen til København for at forhandle med Ministeren. Nu forelaa Besvarelserne fra Ministeriet, og Taleren havde fundet det rigtigst, at Byraadet og Offentligheden blev gjort bekendt dermed.

J. Chr. Møller skulde ikke sige noget om, hvorvidt Ministeriets Fortolkninger var rigtige eller ikke, men man kunde jo nok faa sine Tvivl, naar der efterhaanden var kommet ikke mindre end 4 Fortolkninger til Loven. Det syntes i hvert Fald uforstaaeligt, at en Hustru kan faa Krisehjælp, naar hendes Mand har en almindelig Ugeløn; det vilde egentlig sige, at saa kan alle Mennesker faa Krisehjælp. Der var vel ikke noget at gøre ved Sagen, naar Ministeriet havde resolveret saaledes, men det var alligevel noget udover det almindelige.

Borgmesteren fandt ogsaa, at det var et mærkeligt Forhold, naar vedkommendes Mand var ansat i Statens Tjeneste og havde sin gode Løn, Ferie, Ret til Pension o. s. v., og det Synspunkt var alle vist enige om. Men naar Ministeriet havde fortolket det saaledes, maatte Fejlen, hvis der var en Fejl, vel ligge i selve Loven.

H. P. Christensen tvivlede ikke om, at Fortolkningen var i Overensstemmelse med Loven, saaledes at enhver, som er Medlem af sin Arbejdsløshedskasse, har Ret til at oppebære Krisehjælp i Tilfælde af Arbejdsløshed. Der kunde nok af og til komme noget i en Lov, som burde ændres, og vel ogsaa vilde blive det ved senere Love, men Ansvarer herfor laa hos alle Lovgiverne, idet de fleste havde stemt for Loven.

Toges til Efterretning.